

TÄHEKE

NR. 12 1962

NÄÄRIPIDU

K. KANGUR

Oh seda suminat! Ja oh seda saginat!
Suur koolimaja näis nagu taru, täis naeru,
juttu ja rõõmsat ootusõhinat.

See oli ju nääripidu.

Kui Piia väljus rieteruumist ja hakkas laiest
trepist üles minema, läks tal korraga meel
väga rõõmsaks, et oli väikese Priidu kaasa
võtnud. Sellega oli olnud veidi pahandust. Ta
oli kartnud, et Priiduga tekib siin palju aru-
saamatusi. Priidu oli veel väike ega käinud
koolis. Aga kui poiss jäi väga kurvaks, võttis
ta siiski venna kaasa. Sest Piia oli oktoobri-
laps ega võinud näha, kui keegi oli kurb.

Kuidas küll nüüd vennaksel silmad särasid!
Uhest aknast vaatasid nad korraks välja.
Akende valgus langes lumistele pöösastele,
mis heitsid teele nõrku varje. Ja Piia mõtles:

„Seal ta praegu tuleb, muudkui tuleb ja tu-
leb, valge habe ees, suur paun seljas...“

Saalis põlesid kõik lühtrid. Sealt löi tore
kuusehõng vastu. Kuuse olid nad juba enne
lõunat ehtinud. Ka ehted olid Piia ja ta klas-
sikaaslaste kätetöö. Nood olid olnud ärevad
päevad enne nääripidu. Nüüd oligi käes see
oodatud päev.

Aegamisi vaikus sumin ja algasid ettekand-
ded. Lapsed laulsid, tantsisid ja lugesid luu-
letusi.

Ka Piia luges luuletuse lumesajust. Aga
see pidi tal veidi sassi minema. Parajasti siis,
kui ta jõudis teise salmini, juhtus ta Priidu
poole vaatama. Ning kokkus. Priidu oli sü-
runud nina vastu joonistamise õpetaja põske
ja pihtis talle üht oma saladust. Küllap vist
seda, et oli Piia raamatuse pika-pika sabaga
kassi joonistanud ja sakutada saanud.

Piia takerdus korraks, aga kui ta nägi, et
vennas ja õpetaja vaatasid talle nii heasü-
damlikult naeratades otsa, tuli järg meelde
ja kõik lõppes õnnelikult.

Ka näidendi ajal oli väike arusaamatus.
Kui laval kiusas hunt väikest tüdrukut, kes
läks marjule, pidi Priidu tõusma ja talle appi
minema. Piia sai tal veel kuuesiilust kinni
võtta.

Siis tantsiti ja siis jagas näärivana kinke.
Ka Priidu sai suure-suure kingitusekoti.

Parajasti kui ta selle kallal nosis, tuli ta
heale mõttele. Ta tahtis ka hakata koolis
käima. Aga igaks juhuks uuris seda asja veel
lähemalt järele oma naabrilt Kerstilt, kes oli
oktoobrilaps nagu Piia.

„Kas koolis on iga päev nii lõbus?“ tahtis
Priidu teada. Ta tahtis veel teada sedagi, kas
koolis antakse iga päev šokolaadi.

Ta kuulis, et see siiski päriselt nii ei ole. Et
koolis tuleb õppida ja et nääripidu on kord
aastas, kus lauldakse, tantsitakse ja tehakse
kingitusi.

Siis muutis ka Priidu oma seisukohta ja ar-
vas, et ta on veel liiga väike selleks, et koo-
lis käia.

Aga kord aastas, arvas ta, võivat ta ikkagi
koolis käia, eriti, kui sel päeval juhtuks para-
jasti nääripidu olema.

Koera kohtuskäik

EESTI
MUINAS-
JUTT

Elas kord koer. Tal oli väga paha peremees. Vahel ei andnud see koerale sugugi süüa, või kui andis, siis ainult viletsaid luid-konte ja mõne põlenud koorukese. Koera elu oli õige raske. Viimaks otsustas ta peremehe kohtusse kaevata, et siis vast saab paremat toidupoolist.

Kui kohtupäev kätte jõudis, ilmus koer kohtu ette ja kirjeldas oma viletsust. Ta jutustas sellest, kuidas ta päeval on karjas, öösel öövahis. Toiduks aga antakse talle harva mõni armetu luu-kont. Vähestel puhketundidel tuleb tal magada paljal maal või laastu-

hunnikul. Kohtunikud said aru, et koer oli ära teeninud hea toidu ja pehme magamisaseme. Kohus mõistis koerale toiduks võid-saia ja sealihha, magamisasemeks aga pehme ja sooja villavaka.

Koeral oli hea meel, et kohtuskäik nii hästi korda läks. Ta jooksis kodu poole ja haukus rõõmsalt:

„Võid-saia, sealihha, villavakas magada! Võid-saia, sealihha, villavakas magada!”

Tee ääres kuulsid teised koerad haukumist ja said aru, et kohus nii hea otsuse oli teinud. Pahameelega hakkasid nad vastu haukuma:

„Luud-konti, põlenud koorukest, laastuhunnikul magada! Luud-konti, põlenud koorukest, laastuhunnikul magada!”

Kui koer koju jõudis, küsis peremees:

„Mis kohus sulle mõistis ka?”

Koer mõtles ja mõtles, oli aga kohtuotsuse unustanud. Midagi muud tal meelde ei tulnud, kui see, mis külakoerad haukusid:

„Luud-konti, põlenud koorukest, laastuhunnikul magada!”

„Noh, seda said sa ennegi, sellepärast küll ei oleks maksnud kohtusse minna!” arvas peremees.

Tark abiline

N. LAANEPÖLD

KUIDAS NÄRITAAT KULL TEAB
MULLE ÕIGEID KINKE OSTA?
TALLE SÕNA SAATMA PEAN,
KIRJUTADA MA EI OSKA.

KUID MU KARU TUNNEB TEED –
TAADILE VÕIB SÕNA VIHA –,
SEST ET KINGIKOTI SEES
MULLU KANDIS TAAT TA SIIA.

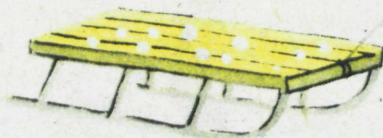
Nääriehted

E. ESOP

KUS ON PABER?
KUS ON KÄÄRID?
VARSTI TULEVAD JU NÄÄRID!
JURI USINASTI LÖIKAB,
JURI VENNA ABIKS HÖIKAB.
KAHEKESI KANGED MEHED
TEEVAD VÄRVILISEST LEHEST
TÄHED,
SPUTNIKU
JA KUU
KAUNISTAMA NÄÄRIPUUDI!

E. TALI

SAJAB LUND

Tuulepoisid hullasid. Nad karglesid üle lageda välja metsa, puhusid lendu puudelt mahavarisenud koltunud lehti, sasisid põõsaid ja painutasid puude raagus oksa. Tuhinal tormasid nad tagasi väljale ja proovisid, kas suudavad roheliseks värvitud aeda maha sikutada. Ei suutnud. Siis märkasid nad aias suurte akendega maja. Ukse kõrval oli silt ja sellelt tuulepoisid lugesid: „Kolhoosi lasteaed.“

„Mis viguri me lastele välja mõtleme?“ küsis üks tuulepoiss. „Kas kolistame katusel või puhume korstnasse nagu pasunasse?“

Teine vastas: „Enne vaatame, mis nad teevad, kuulame, millest nad kõnelevad.“

Surusidki siis tuulepoisid ninad vastu aknaklaasi ja vaatasid. Toas oli palju lapsi. Tüdrukud mängisid nukkudega, poisid ehitasid klotsidest maja. Kõik lapsed mängisid, ainult Liisu ja Jüri ei mänginud. Nad vaa-

Laupäeval tuli Ruuta koolist koju, palituhõlmad laialt lahti. Ja kuigi trepikivil pähkleid tokisivad Toomas ja Tiit võisid ise näha, et Ruutal on pluusile sõlmitud punane kaelarätt, ütles tüdruk ometi:

„Teate, poisid! Mina olen nüüd pioneer. Ja pioneeriülesanne antakse mulle ka. Ainult teile ma ei ütle, missugune!“

„Mis ülesanne sinusugusele kribulale ikka antakse,“ kahtles Toomas. „Igal hommikul tahvel üle pühkida?“

„Msjaoks tahvel?“ solvus Ruuta. „Selleks on korrapidaja. Minu hoole alla antakse hoopis sõpruse õunapuu.“

Sõpruse õunapuu kasvas kooli aias, kohe vä-

rava kõrval. Puu olid istutanud Gruusia pioneerid, kui nad kolm aastat tagasi Eestis külas käisid. Niisuguse õunapuu eest hoolt kanda on suur au, sellest said poisid hästi aru. Kuid ometi ei jätnud nad kiitlemata.

„Minu pioneeriülesande vastu sinu oma ei saa,“ ütles Toomas. „Minu hoole alla anti kuus valget küülikut.“

„Ja minu oma vastu ei saa kogunisti,“ uheldas Tiit. „Mina pean akvaariumis kuldkalu toitma.“

Sellest päevast peale rääkisid lapsed tihti oma pioneeriülesandest.

„Täna olid minu jänesed puurist välja pugenud,“ kõneles Toomas. „Hommikul unustasin

Kõnelev õunapuu

J. RANT

Illustreerinud S. VALJAL

tasid nukralt aknast välja. Jüri ütles:
„Nüüd on talv, aga lund ei ole!“
„Ei ole,“ õhkas Liisu. „Nii tahaks kelguga sõita.“
„Ja lumesõda mängida,“ sõnas Jüri.
Tuulepoisid kuulasid, kõrvad kikkis, ja jäid ka kurvaks.
„Ei tahagi enam puude raagus okstega vallatleda,“ ütles üks tuulepoiss.
„Ega koltunud lehti lendu puhuda,“ kinnitas teine.
Siis lausisid nad nagu ühest suust:
„Toredam on lumehelvestega mängida. Puhume lumepilved siia!“
Ja tuulepoisid läksid.
Samal ajal oli kaugel-kaugel lainetav ja päikesekiirtes sätendav meri. Päike soojendas merd ja imetillukesed veepiisad kiskusid ennast lainetest lahti ning tõusid silmale nähtamatu auruna üles. Kui veepiisku oli palju ja nad olid küllalt kõrgele tõusnud, siis paistsid nad hallide pilvedena. Just siis jõudsid kohale ka tuulepoisid.
„Ohool!“ hõikas üks tuulepoiss. „Vaata, kui toredad pilved!“
„Ohool!“ hõikas teine. „Neist saab palju lund! Aga nüüd puhuma!“
Tuulepoisid puhusid, nii et põsed pungis, ja pilved hakkasid liikuma. Pilved lendasid üle mere, üle metsade, üle põldude, ikka sinnapoole, kus oli kolhoosi lasteaed. Oli ju talv, ja pilvedel, mis polnud muud kui lugematu hulk veepiisku, hakkas külm. Veepiisad jäätusid. Igast veepiisast tekkis tilluke kuusnurkne täheke – lumeräitsakas. Neid tekkis mitmekujulisi – haraliste okste ja teravate ogadega ja nurklike litrite sarnaseid. Pilved vajusid maapinnale lähemale ja siis üksteise järel hakkasid räitsakad alla pudenema.
„Ohool!“ hõikavad tuulepoisid ja puhusid räitsakad tantsuhoos keerlema. Räitsakad liitusid pehmeteks helvesteks ja langesid maapinnale.
„Liisu, lumi!“ hüüdis Jüri.
„Oi kui tore!“ plaksutas Liisu rõõmsalt käsi. „Lund sajab.“
Tuli ka kasvatajatädi ja kõneles: „See on hea, et nüüd lumevaip maha tuleb. Talvel on taimedel lume all soe olla, külm ei pääse kallale. Ja kevadel, kui lumi sulab, saavad põllud suurel hulgal taimede kasvamiseks niiskust.“
Lapsed panid palitud selga ja mütsid pähe ning varsti kajas õu rõõmsaist kilkeist ja naerust. Tuulepoistega võidu hullasid lapsed lumesajus.

söötmata, sellepärast. Käisime neid terve klasiga püüdmas. Küll sai naljal!

„Minul jälle tahtis Mints kalad kinni pista,“ pajatas Tiit. „Elavnurga uks, sinder, oli irvakile jäänud.“

Ruutal ei olnud niisugustele lugudele midagi kõrvale seada. Tema toimetused olid igapäevased: kui taevast vihma ei andnud, tassis ta õnapuu juurtele kaevust vett. Kui umbrohutud nina näitasid, tiris ta need välja. Aga enne lumetukut meisterdas oma hoolealusele kuuseokstest kaitserüü.

Kevadel tuli lastel jälle pioneeriülesannetest jutt.

„On minul alles vaprad jäneseid,“ kiitis Too-

mas. „Kogemata lükkasin nende puuri ümber – söövad nagu ennegi.“

„Kalade üle ei tohi ka nuriseda,“ kinnitas Tiit. „Eile jäi vesi vahetamata, nemad ainult natuke uimased.“

Viimaks küsisid mõlemad:

„Miks sina, Ruuta, midagi ei räägi?“

Ruuta muigas kavalalt:

„Minu eest räägib õnapuu!“

Kohe jooksid poisid koopiaia väravale.

Sõpruse puu oli üleni õites. Ta kiigutas õrnu valgeid kobaraid, ja selles oli tublile Ruutale nii palju kiitust, et Toomast-Tiitu löid pilgud maha.

Nemad olid kogu aeg tööd kiitnud, siin kiitis töö tegijat.

Illustreerinud N. ALJAK

KUIDAS PÜHAD LUUAVARREGA KINNI PÜÜTI

Miisu näärid

H. MÖTTUS

MINU PISIKENE MIISU,
HALLIKARVALINE KIISU
SILUS VIRGALT OMA VURRU,
NÄÄRITAADILE LÕI NURRU.

MIS TA SELLE EEST KULL SAI?
PRÄANIKU JA PIKA PAI!

Kui minu vanaisa veel paras põngerjas oli, elas ta üksikus talukeses keset soid ja laani. Talvel müttas tuisk ümbruse rajad umbe, nii et talus keegi välja ega sisse ei pääsenud. Pere pidi kodus konutama, kehakinnituseks aganaleib ja lahja kali – ainus lehm oli ahtraks jäänud.

Kord ütles vanaisale tema vanaisa, minu vanavanavaarisa, kes naril lamas:

„Ära karda, poiss, hädad ei kesta kehva-kesel igavesti, küllap tulevad pühad temalegi. Ainult sina püüa pühad kinni.“

„Kuidas mina neid kinni püüan, kui meil kalendrit pole?“

Vanavanavaarisa köhis mühäh, mühäh, mühäh ja lausus:

„Kalendrit pole, aga luuavars on. Mine pista ta otsapidi hange.“

Vanaisast põngerjas sikutas luual varre tagant ja sorkas ta õues hange. Ilmad olid külmad ja selged, päike heitis luuavarrest lumele varju. Polnud raske tabata, mis edasi teha: keskpäeviti varju valvata ning ära märkida, kui kaugele see ulatub. See pikenes iga päevaga, sest päike käis üha madalamalt.

Uhel päeval vari siiski ei muutunud. Väike vanaisa võis tarre teatada:

„Vaar, vaar, vari püsib eilsepikkune.“

„Tähendab,“ kostis narilt, „talvine pööripäev on käes.“

„Mis sellest?“

„Mühäh, mühäh, mü-

häh! Kui on pööripäev, pöördub mõndagi muud. Valva veel veidike!“

Vari seisis terve nädala ühesugune, siis sai valvaja rõõmsa sõnumiga tarre tormata:

„Vaar, vaar, luuavari on kukesamm lühem!“

„Kui nõnda, on päev kukesamm pikem ja täna algab uus aasta. Oledki püha kinni püüdnud!“

Vanavanavaarisa ajas end istuli, pistis heameele pärast piibu suhu ja isegi köhis ilusamini:

„Köh-köh! Noh, poiss, ütlesin ju, et ega hädad kehvikul igavesti kesta! Varsti on pakase paukumine ja vihuri vingumine läbi. Ja kui kevad kas või kaugelt paistab, ei pruugi me vähemalt püha puhul leiva hulka aganaid puistata. Köh-köh!“

Illustreerinud A. VENDER

H.MÄND

NÄÄRISALM

Meelil oli mure. Palju suurem kui ta ise. Juba homme tuleb näärivana, aga Jüriil pole ühtki salmi peas. Akki näärivana vihas-tub ega tulegi järgmisel aastal?

Küll see Jüri on ikka paha poiss! Muudkui istub vaiba peal ja ehitab oma sputnikut. Ei mõtlegi hakata salmi õppima.

„Mis sa muretsed,“ seletab Jüri õele, „mul on üks laul olemas: „Oi kui hea ja tore näärivana meil! Pühiks kuuse suure metsast meile tõi.““

„Seda laulsid sa möödunud aastal!“ hüüab Meeli.

„Möö-dunud aastal,“ ütleb Jüri, nagu veni-taks ta kummipaela. „Aga võib-olla on tänava teine näärivana ja tema pole kuulnud!“

„Oi missugust juttu Jüri räägib!“ Meeli vaatab vilksti aknasse. Ega viimaks mõni nääritaadi saadik seda pealt ei kuule!

Mida küll Jüriga teha? Kui õige hirmu-taks...

Meeli läheb oma suure venna juurde ja ütleb: „Kui sa nüüd kohe salmi õppima ei hakka, siis näärivana ei annagi sulle kinki!“

„Annab küll,“ vastab Jüri rahulikult, „kõik näärivanad on head. Ma võin su näärivanale salmi asemel sputniku ehitada, siis saab ta kosmosesse sõita.“

Meeli ei oska enam midagi välja mõelda. Ta hakkab ise salmi kordama, et see oleks väga hästi peas. Võib-olla siis nääritaat ei pahanda, kui näeb, et selles peres on ka virku lapsi.

„„Kas sa, kallid nääritaad, tuled Nääritaadi-maalt?“

Ütle, kas seal iga päev kõikidel on näärid käes?“

Muigab nääritaat: „Ei, ei, pühi pole üldse meil.“

Kui me peaksime kõik pühi, oleks kingikott mul tühi.““

Meeli loeb mitu korda. Algab ja lõpetab, algab ja lõpetab, nii et Jüri hakkab mängides seda endamisi pobisema:

Illustreerinud H. SAMPU

Näärिताadi ootel

A. JÖGAR

NÄÄRITAATI VELLO OOTAB.
TULEKS PRAEGU,
KOHE!
KINGITUSEKS
SUUSAD LOOTA!
VÄLIAS LUMI KOHEV.

TAHAKS JUBA TÄNA SÕITA
VALGEL SUUSARAJAL!
AGA KAHJUKS
VEEL EI VÕI TA –
OODATA ON VAJA ...

„„Kas sa, kallid nääritaad, tuled Nääritaadi-maalt? ...““
Ja pobisebki salmi lõpuni.

„Jüri, Jüri, sul on salm peas,“ kilkab Meeli, „sul on minu salm peas! Võta see salm endale.“

Ja Meeli jookseb õnnelikult uut salmi õppima. Tal on selleks palju aega, sest näärid on alles homme.

O. SAAR

Hassiga täss

Illustreerinud E. PIKK

Pidu eel

N. LAANEPÖLD

METSAPERES SAANUD TAVAKS
ESINEDA NÄRIPUUL.
LAANES LAIAL KÄNNUL LAVA,
KARDINATEKS KÖRGED PUUD.

LAVA KOHAL OKSASTIKUS
TEEVAD TRIKKE ORAVAD:
KES NEIST SABAPIDI RIPUB,
KES NEIST HUPPAB OSAVALT.

HUNT TEEB PROOVI LUGEMISES,
TAHAB DEKLAMEERIDA,
REINUVADER PÜGEMISEKS
PUUAB KAASA VEERIDA.

SIIL JA VARES KÄNNU TAGA
ON KA LAULUPROOVIS KOOS,
VARES SÄTIB UHKELT SABA,
NOKA OTSAS RIPUB NOOT.

MÄGER SUUTAB KUUSEL TULED,
PIDU ONGI LAUSA KÄES.
JA SEE PIDU TORE TULEB,
KULLAP NÄRITAATKI NÄEB!

Liile meeldis väga külas käia. Kui ema oli silmist kadunud, lippas Lii värvast välja. Nüüd läks ta naabri Valduri poole. Mis sellest, et Valdur oli isaga poodi läinud – Lii vaatas, kuidas naabritädi kapsaid sisse tegi. Ja kui talle veel magus kapsajuurikas nosimiseks pihku pisteti, ei tulnud kojuminekut meeldegi.

Teisel päeval läks Lii Veskile. Veski-tädi

tegi parajasti kooki. Magus koogilõhn täitis tervet tuba. Lii seisis ja seisis, ootas ja ootas. Ei Veski-ema teinud väljagi.

„Teie kookidel on vist küll parem maitse kui meie omadel,“ ei suutnud Lii enam koogineelusid tagasi hoida. Selle peale hakkas Veski-ema naerma ja ladus Liile kolm kooki taldrikule.

Kolmandal päeval lipsas Lii Pada-vana-

ema majja. Koputas uksele. Keegi ei vastanud. Piilus sisse. Tuba oli tühi. Siis istus väikesele pingile, mis pliidi ees seisis. Istus ja vaatas ringi. Akna kõrval oli suur pruun kapp. Seal olid tassid ja taldrikud – seda teadis Lii juba ammu. Ja veel pidi seal olema sinine suhkrutoos, kust Pada-vanaema talle alati tükikese suhu pistis.

„Ei tea, kas seal toosis praegu ka suhkrut on?“ pidas Lii endamisi aru. „Kui õige vaataks?“

Ta paotas kapiukse tasakesi lahti ja upitas end ülespoole. Oi kui ilusad tassid olid riiulitel reas! Ühe peal olid sinised meelespealilled, teisel roosade põskedega tüdruk ja kolmandale oli koguni kass peale joonistatud.

Lii upitas, et paremini näha, aga kass oli teiste tasside taga peidus.

Nüüd ladus Lii kõik tassid põrandale ritta, kükitas ise juurde ja kaalus, pea arupidavalt viltu, missugune on kõige ilusam. Muidugi kassiga! Seda pidi kohe akna juures vaatama. Lii haaras tassi, aga siis käis üks õnnetu kõlks! ja tass oli pooleks.

Lii lendas koju nagu tuul. Ta ei vaadanud enam Pada-vanaema maja poolegi. Kodus istus ta hirmuga toas, ei tahtnud mängida, söök ei maitsnud ja külaskäimise isu oli nagu käega pühitud. Isegi uni ei tahtnud tulla.

Järgmisel hommikul vara läks Lii Pada-vanaema maja poole. Astus sammu ja seisatas, läks aga jälle edasi.

„Tere!“ ütles Lii.

„Tere, tere!“

„Ma ... ma tulin täna teile!“

„Seda ma näen,“ lausus Pada-vanaema. „Kas sul asja ka oli?“

„Ei ... ei olnud. Või ... või oli ikka ka.“

„Eks räägi siis oma asi ära!“

„See tass, see kassiga, selle tegin mina katki. Kogemata!“ vuristas Lii ja jäi ootama, mis nüüd edasi juhtub.

Aga ei juhtunud midagi koledat. Pada-vanaema läks kapi juurde, võttis toosist

kaks suhkrutükki, pistis ühe Liile suhu, teise pihku ja ütles:

„Tubli tüdruk oled! Väga tubli, et tulid rääkima. Aga nüüd jookse koju, muidu ema hakkab otsima.“

Lii läks kepseldes koju ja imelik – sellest päevast peale ta enam mööda küla ei kõndinud. Polnud mitte tahtmistki. Väikese Velloga oli palju huvitavam mängida.

ARVA ÄRA!

Joonistanud V. KOTKAS

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

NÄÄRIVANA ON OMA KINGITUSTEGA TEEL. NAGU SA NÄED, ABISTAVAD LOOMAD TEDA KINKIDE KANDMISEL. KUID MIS ON VEEL NÄÄRIVANA KOTIS? KUI SA LOOMADE NIMED PUNASTESSE RUUTUDESSE KIRJUTAD JA KINGITUSED, MIDA NAD TOOVAD, SINISTESSE RUUTUDESSE, SIIS SAAD KA TEADA (KUI KESKMIST RIDA ULALT ALLA LOED), MIDA NÄÄRIVANA OMA TUBLIDE ABILISTE KÄTTE EI JULGENUD USALDADA. PANE NUMBRIFID TÄHELE!

Kõige maitsvam supp

Ük kord sain ma Viive Pajult Tartust kirja ja ta küsis minult: „Ütle, Täheke, missugune supp on kõige maitsvam? Mina arvan, et hernesupp. Koidu aga ütleb, et makaronisupp. Ja väike Enno kinnitab hoopis, et rosinasupp. Vasta mulle, kellel meist on õigus!”

Mõtlesin tükk aega, kuid ei osanud sellele küsimusele vastata. Järgmisel päeval aga sõitsin Kurtna Algkooli kolmanda klassi õpilastele külla. See on väike kool ja seal on ka vähe õpilasi. Kolmandas klassis on ainult seitse õpilast ja kõik seitse on poisid. Seal õpivad kaks Endlit, Ilmar, Jaan, Konstantin, Heiki ja Allan.

Kui ma olin nendega juba hulk aega juttu ajanud, siis küsisin: „Ütelge, poisid, missugune supp on kõige maitsvam?”

„Meie supp,” vastasid nad korraga nagu ühest suust.

Ja oma sõnade kinnituseks viisid nad mind kohe söögituppa. Tõtsid taldriku suppi täis ja palusid süüa. Istusin laua taha ja nägin, et supi sees olid porgandi- ja kaalikaviilud, peediribad, kartulilõigud ja oad. See oli hea supp küll, aga niisugust aedviljasuppi olin ennegi süüanud. Kuid poisid vaatasid minu söömist pealt selliste uhkete nägudega, nagu sööksin mingisugust imesuppi. Ma ei mõistnud nende uhkust ja küsisin: „Miks te arvate, et just see supp on kõige maitsvam?”

Poiste näod läksid naeru täis ja nad vastasid: „Need porgandid, kaalikad, peedid ja oad, mis seal supi sees on, oleme kõik ise kooliaias kasvatanud. Ise panime seemned ja taimed maha, ise kastsime neid, ise rohisime peenrad umbrohusst puhtaks ja ise koristasime sügisel saagi.”

Sõin suppi edasi ja korraga tundsin, et nii head suppi ei ole ma kunagi saanud. See oligi kõige maitsvam supp!

Pärast söömist aga läksime klassi tagasi. Ja nüüd kaks Endlit, Ilmar, Jaan, Konstantin, Heiki ja Allan võtsid mitut värvi läikpaberit ja hakkasid hoolega tööle. Nad lõikasid paberist välja porgandid, kaalikad, redised, peedid ja veel suhkrupeedid. Siis kleepsid kõik need juurviljad kokku ühte suurde korvi ja oma nimed kirjutasid ka korvi peale, et teiegi näeksite, missugust juurvilja nad on ise kasvatanud, ja teaksite täpselt, kes need kasvatajad on.

Ja siin nüüd see korv seisabki!

Täheke

Ilmar Aad

Endel Albin

Jaan Kaassin

Heiki Ernits

Endel Rahkur

Allan Laisaar

Kontstantin Kaus

Elevant ja ahv elasid muidu suures sõpruses, aga kord läksid nad vaidlema. See oli siis, kui elevant ütles:

„Mina olen kõigist kõige tugevam!”

„Aga mina olen kõigist kõige osavam,” kiitis ahv vastu.

Elevant naeris selle peale:

„Oi, kullake, osavus pole tugevuse kõrval midagi.”

Ahv sai pahaseks. Nad vaidlesid kaua aega. Viimaks ütles elevant:

„Lähme küsime oravtarkpealt, tema teab kindlasti öelda, mis on parem – kõigist tugevam või kõigist osavam olla!”

Nii tehtigi. Orav mõtles ja ütles:

„Minge nüüd kõigepealt jõe äärde, ujuge sellest üle, koguge puuvilja ja tooge mulle söögiks.”

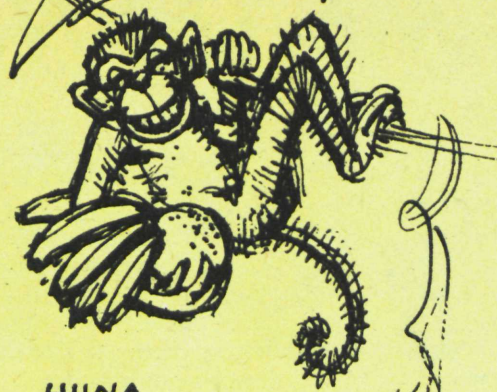
Elevant ja ahv jõudsid sügava ning laia jõe äärde. Ja siin lõi ahv kartma:

„Sellest jõest ei jõua mina küll üle ujuda.”

Aga polnud viga – elevant võttis ahvi selga ja varsti olid nad üle jõe.

Kui nad teisele kaldale jõudsid, jäi elevant nõutult kõrgeid puid vaatama ja ütles:

„Tuleb küll minna ilma

HIINA
MUINASJUTT

Elevant
ja ahv

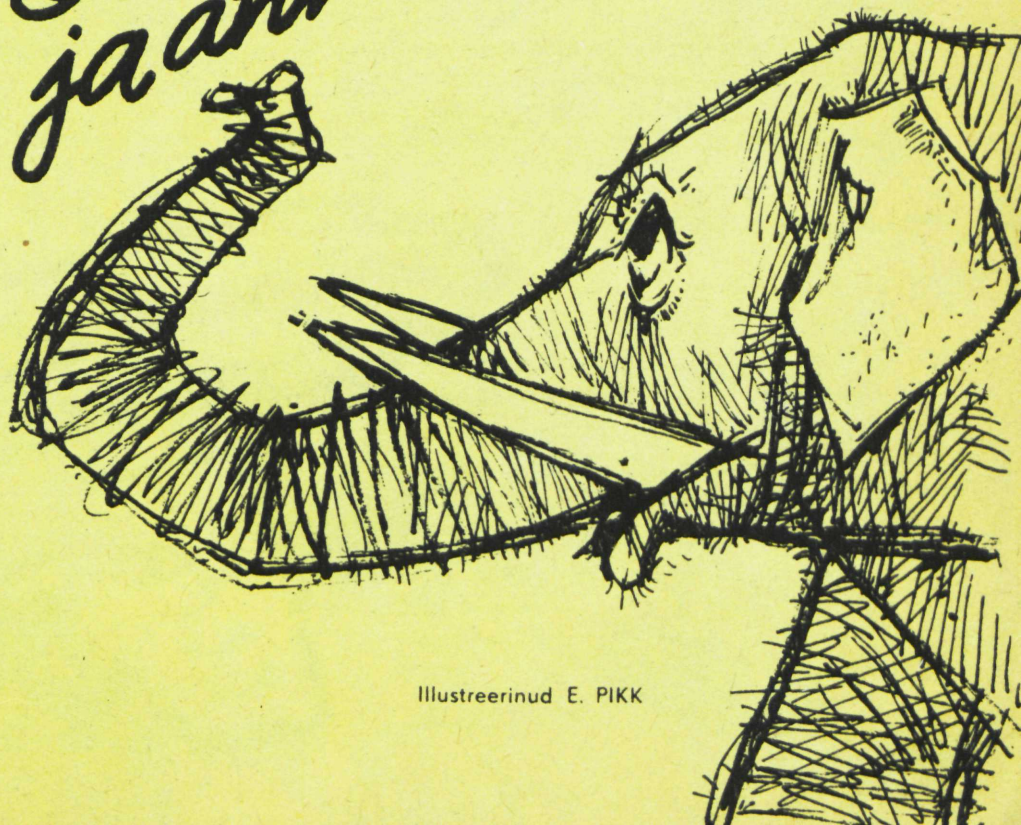
puuviljata tagasi! Ei mina neid nii kõrgelt kätte saa.”

Ahv aga keksis rõõmsalt ühelt jalalt teisele ja hüüdis:

„Kas sa oled unustanud, et mina puu otsa ronida oskan?” Ja samas ta oligi kõrgel okste vahel.

Ahv ja elevant kogusid suure hulga puuvilja ja viisid selle oravale. Nüüd ütles orav:

„Sina, ahv, ei saanud üksinda jõest üle, aga sina, elevant, poleks üksinda vilja puu otsast kätte saanud. Nagu näete, tuleb talitada üksmeelseit ning teineteist aidata.”

Illustreerinud E. PIKK

VAATAME LENNUVÄLJALE

Lapsed, kas te olete lennuväljal käinud? Ei ole! Noh, tulge siis ja vaatame üheskoos, mis seal on huvitavat näha.

Lai väljak. Selle ääres on paljude akende ja kõrge torniga maja – lennujaam. Siin on reisijate ootesaal ning ruumid neile, kes saadavad lennukeid kaugele teekonnale ja võtavad vastu maanduvaid lennukeid. Läheme mööda treppi torni tippu ja vaatame sealt väljakule.

„Kui huvitav!“ hüüatate kindlasti üllatunult.

Väljakul on laiad betoonist teerajad. Neile teeradadele maanduvad ja

neilt tõusevad lendu lennukid. Kui te tuleksite lennuväljale öösel, siis näeksite, et teerajad on ääristatud punaste, roheliste ja valgete elektrituledega. Kui tulesid ei oleks, siis oleks pime ja lennukid ei saaks maanduda.

Õhus on kuulda mootorimürinat. Lennuväljale läheneb hõbedaselt läikiv lennuk. Ta teeb väljaku kohal ringi ja siis maandub. See on suur reaktiivmootoriga reisilennuk TU-124. Kindlasti olete sellest õhuhiiglasest ennegi kuulnud. Lennukiukse ette seatakse trepp, mis on pea-aegu kahekõrruselise maja

kõrgune. Reisijad väljuvad lennukist. Kaks veoautot sõidavad otse lennuki alla. Autodele hakatakse laadima postikotte ja kaubapakke.

Tallinna lennuväljalt tõuseb õhku ja siia maandub iga päev palju lennukeid. On ju lennuühendus paljude meie kodumaa linnadega. Lennukiga jõuavad reisijad mõne tunniga kaugel asuvasse linna, kuhu rongiga sõites kuluks võibolla mitu ööpäeva.

Vaadake, väljakul teineteise kõrval seisavad kaks väikest lennukit. Nende

nimeks on Jak-12. Üks neist on sanitaarlennuk. Sellega tuuakse haigestunud inime kaugetest maakohtadest kiiresti linna haiglasse. Teise lennuki küljes on imelik trehtritaoline plekkтору. Milleks seda tarvit läheb? Kohe ütlen! Lennuk on abiliseks kolhoosidele ja sovhoosidele. Võibolla olete näinud teda õige madalal põldude kohal lendamas, järel lai valge tolmulehvik. Lennates puis-

Illustreerinud O. SOANS

tab lennuk toru kaudu põl-
dudele väetist ja kahjulike
putukate ning umbrohu
hävitamiseks mürkaineid.

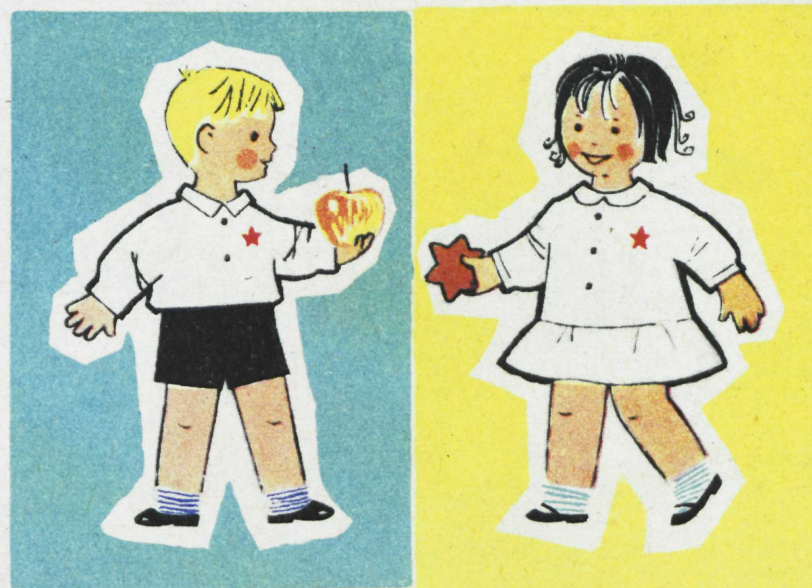
Sääraste väikeste lennu-
kite abil luuratakse ka
kalu. Kõrgelt võib meres
kalaparvi hästi näha. Kui
lendur märkab kalaparve,
teatab ta sellest kohe kalu-
ritele.

Aga kas te teate, mis
lennuk see seal on: ilma
tiibadeta, saba peenike
nagu parmula ja kerelt las-
kuvad poollängus alla
kolm propellerilaba? Teil
on õigus – see on helikop-
ter. Kui propellerilabad
panna tiirlema, võib heli-
kopter kohapealt otsejoo-
nes õhku tõusta, ja kui tar-
vis, siis seal liikumatult
seista. Helikopteriga len-
natakse niisugustesse pai-
kadesse, kus tavalised len-
nukid ei saa maanduda
ega õhku tõusta. Seda
omapärast lennukit kasu-
tatakse veel metsatulekah-
jude kustutamisel ja sadu
kilomeetreid kulgevate
elektriliinide kontrollimisel.
Samuti on ta abiks ehitaj-
aile: raskeid talasid ja
muid ehitusmaterjale tõs-
tab helikopter otse kõrgete
hoonetite ja tornide tippu.

Laijal betoonist teerada-
dega väljakul on palju len-
nukeid. Mõned neist on
väiksemad, mõned suure-
mad. Kõik nad on meile
väga tarvilikud.

A. LIPP,
lendur

SEDA SINIST JOONT MOODA LÕIKA VALJA KÕRVALOLEV KASITOOLEHT.

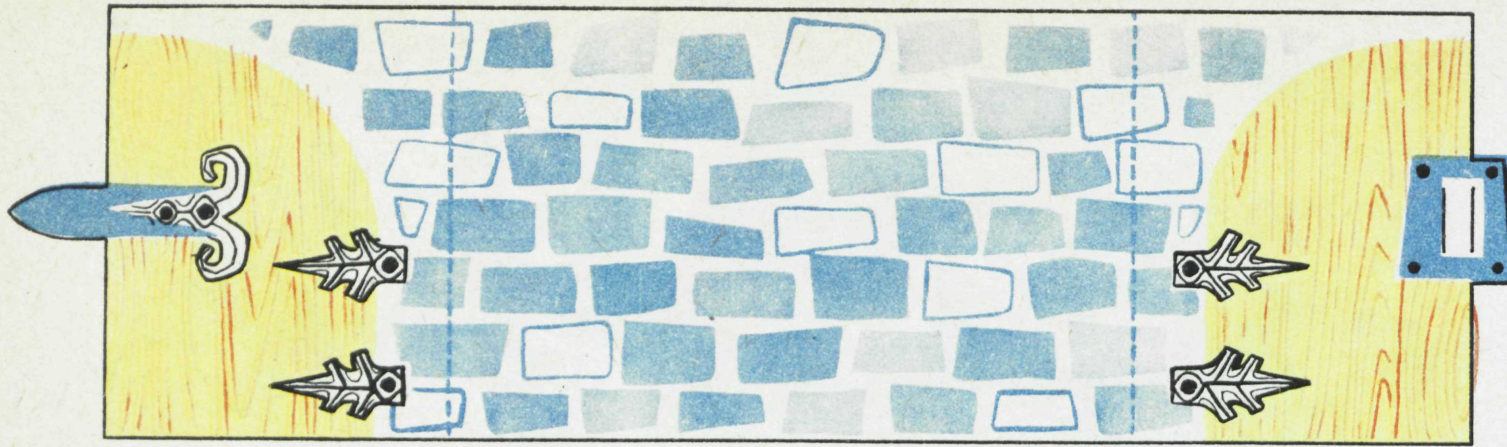
Joonistanud L. HARM

Siin on neli pühadekaarti, mida
sa võid näärideks sõpradele saata.

Kõigepealt lõika välja esimene
kaart. Sa näed, et ukseelukul on valge
nelinurk ja sellel kaks musta kriipsu.
Nende kriipsude kohalt lõika lukku
avad. Kui sa nüüd kaardi punktiiri
mööda kokku murrad, siis võid ukse
„lukku panna“.

Järgmisel kaardil tuleb sul tütar-

lapse kleit ja poisi pluus värvida. Samuti värvi kaardi teisel küljel nääri-ehe. Millist värvi? See jäägu sinu enda otsustada.

Kolmandal kaardil värvi kosmose-rakett kollaseks. Värvi ka neljandal kaardil kausike maiustustega ja küün-lad.

PILK

Mind te tunnete kõik. Olen esinenud raadios, kinos, televisioonis ja nukuteatris. Kindlasti on teile see laulgi tuttav:

„Mul Buratino nimeks ja ärge pange imeks, et lõbus olen ma, sest teisiti ei sa!“

Minuga nii ongi. Ma olen alati lõbus. Ainult praegu ei hakka ma nalja tegema, sest Täheke palus mind jutustada, kuidas valmib nukuetendus. See on tõsine asi! Minul aga on see selge nagu vesi. Elan nukuteatris ja näen kogu aeg pealt, mis kõik selleks enne tehakse, kui etendus saab päris valmis.

Ma ei tea, missugune nukk on teile teatris kõige rohkem meeldinud. Kas Punamütsike või väike Kitsetall? Arvan aga, et see, kuidas need nukud valmivad, huvitab teid väga.

Meie nukuteatris töötab kunstnik Raivo Laidre. Tema need ilusad nukud valmis teebki. Algul joonistab ta nukud paberile. Ta joonistab neid palju. Viimaks hakkavad talle mõned neist hästi meeldima ja nende joonistuste järgi valmistab ta siis päris nukud. Raivo Laidre meisterdab ka lavapildivid. Ta teeb puud, pöösad, aiad, majad – kõik need asjad, mis etenduseks vaja.

Kui nukud on valmis,

NUKUTEATRISSE

viiakse näd õmbleja juurde. Õmbleja-tädi õmbleb nukudele selga kleidid ja ülikonad. Ka jänkule karvase kuue ja karule sooja kasuka. Minu ülikond ja torumüts on samuti tema tehtud.

Samal ajal kui kunstnik ja õmbleja oma tööd teevad, õpivad nukunäitlejad uut näidendi. Proovisaali tulevad Lo Tui, Raivo Kuremaa, Bruno Mitt, Meta Jürge, Olaf Pae-süld, Helle Raa, Oskar Liigand või teised nukunäitlejad. Nad õpivad näidendi-

teksti nii hästi pähe, et see kunagi mängides segi ei lähe. Kuid ega teksti pähe-õppimine näitlejatöös kõige raskem ole. Muu on palju raskem. Ma tean seda! Kujutage ette, näitleja peab mängima koera. Ta peab oskama uriseda, haukuda ja isegi koera moodi rääkida. Aga kuidas koer uriseb, haugub ja räägib – see tuleb näitlejal endal proovide ajal välja nuputada.

Nukunäidendites on alati ka laule. Nendele lauludele, mida näidendites laulame, teeb sõnad seesama kirjanik, kes näidendigi kirjutab, viisi aga helilooja. Näiteks minule

on kõik lauluviisid teinud helilooja Jaan Koha. Ka sellele laulule:

„Mul Buratino nimeks ja ärge pange imeks, et Kuule lendan ma, sest teisiti ei saa!“

Illustreerinud
K. NIINEPUU

Ja kui lauluviisid on valmis, siis õpivad näitlejad need selgeks. Neil on samuti laulutunnid nagu teilgi lasteaias või koolis.

Kui näidendi tekst ja laulud on näitlejatel selged ja nukud täiesti valmis, algavad niisugused proovid, kus näitlejad püüavad nukke lavallikumana panna. Ka see on keeruline töö, sest iga nukk liigub isemoodi. Teie olete kindlasti tähele pannud, kuidas käin laval mina ja kuidas käivad karud, jäneseid ja kitsetalled. Igaüks isemoodi, eks ju? Sellepärast tuleb ka näitlejatel hulk vaeva näha, et leida iga nuku jaoks õige liikumine. Ja seda tuleb palju harjutada, sest näitlejad peavad nukke hoidma ja liigutama alati nii kõrgel, et nukud lastele hästi näha oleksid.

Proovide ajal on teatrisaalis peale näitlejate veel üks inimene. Arvake, kes? See on minu hea sõber teatri peanäitejuht Ferdinand Veike. Tema jälgibki kogu aeg, et nukud selgesti räägiks, toredasti laulaksid ja korralt liiguksid. Ta hoolitseb igati selle eest, et uus näidend kõigile lastele hästi meeldiks.

Kohe terve kuu, iga päev toimuvad teatris näidendiproovid, ja siis ongi etendus valmis. Alles hiljuti tuli teatris lavale uus näidend „Viha-vaenlased“.

Aga kes on need vihavaenlased? Tulge vaatama, siis saate teada!

Lõbusa tervitusega!
Teie Buratino

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 12 – 1962
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigina.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.

EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 3. XI 1962. Trükkida antud 6. XII 1962. Trükikarv 43 500. Paber 60 X 90, 1/8.

Trükkipoognaid 2. Arvutuspoognaid 4. MB-07797. Tellimise nr. 1585.

Trükkikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41.

Ilmub kord kuus. Dksiknumber 15 kop.

Журнал „Звездочка“. На эстонском языке. Издатель ИК „ЛКМ“ -Таллинн.

Esikaanel E. VALTERI joonistus
„Näärpeole!“

Joonistusvõistlus õnnestus hästi

Küll töi mulle kirjakandja oktoobrikuu kahel esimesel nädalal palju kirju! Iga päev sain kohe kõrge virna ümbrikuid. Ümbrikutes olid tööd „Tähekesel“ joonistusvõistlusele „Minu kodukoht“.

Kui kõik võistlustööd olid kohale jõudnud – neid aga oli kokku üle viiesaja –, siis tulid toimetusse kunstnikud, kes „Tähekesele“ joonistavad. Kunstnikud aitasid mul otsustada, kelle tööd paljude piltide seast on kõige paremini õnnestunud. Hindamisel jaotasime tööd kolme rühma. Vaatasime eraldi eelkooliealiste, I ja II klassi ning III ja IV klassi õpilaste joonistusi.

Ja kõige paremate tööde autoriteks osutusid

I ja II KLASSI ÕPILASTE RUHMAS

KOIT UUSVÄLI, MARET OTSA, TOOMAS KUSTAVUS, TARVO ROOTS, HEIGO HINNO, HELDIN SEPP, REIN TOMBERG, PIRET PUUSAAG, PEEP REIMAN, MARJE RANDMAA, ERMO POLMA, JAAN SOTTER (KÕIK TALLINNA 18. KESKKOOLIST), SIRJE VAINSAAR (TALLINNA 46. KESKKOOLIST), HELMUT HALLEMAA (VALGA 1. KESKKOOLIST), MILVI MAKSIMOVA, PÄIVI TALVOJA (MÕLEMAD RAKVEREINTERNAAJKOOLIST), ENE PUKK (TARTU RAJ. KAVASTU ALGKOOLIST), TOIVO VÖRNO (TALLINNA 34. 8-KL. KOO-
LIST), TIIT ROOSMAA (TALLINNA 39. KESKKOOLIST), TIIT KIRSPUU (TAPA 1. KESKKOOLIST), RIHO JUHANSOO (PÄRNU 4. KESKKOOLIST) JA MARIKA KALJUVEE (KIVIÖLI 1. KESKKOOLIST).

III ja IV KLASSI ÕPILASTE RUHMAS

MARI TAMMEVESKI (HAAPSALU RAJ. TUUDI ALGKOOLIST), TIIA LAIG (TARTU 11. 8-KL. KOO-
LIST), IRJE GAILAN (HARJU RAJ. PÄRISPEA ALGKOO-
LIST), MAIRE KIRSI (PAIDE RAJ. KIRNA ALGKOOLIST) JA GERDA ROOSA (TALLINNA 34. 8-KL. KOO-
LIST).

EELKOO- LIEALISTE RUHMAS

EDE VILI, ENE KUKK, MALLE TAL-
VET, HELE OJAVERE, REIN VOLBERG (KÕIK PÄRNU 7. LASTEAIAS-
T), SIRJE SOTNIK (TARTUST), MARJU KRAUSE (PÄRNU 1. LASTEAIAS-
T), HEIKI HALLE-
MAA, HIIDO HALLEMAA, HIIE HALLE-
MAA (KÕIK VALGA 1. LASTEAIAS-
T) JA ÜLLE SOO (ABJA-PALUOJALT).

Kõik need lapsed on võitnud ka auhinnad. Auhinnaks saab igaüks joonistustarbeid. Aga järgmise kuu „Tähekesest“ leiad raamatu mõnede auhinnatud piltidega.

Mida ütelda ülejäänud tööde kohta? Teate, ka need ei olnud halvad. Halbu töid võistlusel polnudki. Sellest tekkis mul soov näidata võistlustöid teistelegi lastele. Ja mõni päev enne oktoobripühi ning koolivaheaja algust viisin joonistused Tallinna Pioneeride Paleesse ja panin need seal seintele välja. Sellest sai tore näitus! Palju lapsi käis näitust vaatamas ja neile meeldisid joonistused väga. Sellepärast ütlen kõigile, kes sellest võistlusest osa võtsid: „Suur aitäh!“

Täheke